

สถิติภัยเสี่ยงบทเรียนที่รัฐควรป้องกันมากกว่าแก้ไข

ส

ร่างความตื่นตัวให้คนไทยอีกครั้ง ในหัวข้อการเสวนา

“2012! 18 ภัยพิบัติ ความเสี่ยงที่คนไทยต้องเจอ”

โดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง มีการสะท้อนข้อมูลข้อเท็จจริงให้ภาคประชาชนและหน่วยงานภาครัฐได้ตระหนักและให้ความสำคัญเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น

จากการสำรวจย้อนหลัง 10 ปี พบว่ามีภัย

พิบัติเสี่ยงที่คนไทยต้องเจอ แบ่งเป็นภัยจากธรรมชาติ

ได้แก่ 1.ภัยจากน้ำ 2.ดินโคลนถล่ม 3.वादภัย 4.ภัยแล้ง

5.ภัยหนาว 6.ไฟป่า 7.แผ่นดินไหวและอาคารถล่ม 8.สึนามิ

9.ภัยจากโรคแมลง สัตว์ ศัตรูพืช ระบาด 10.โรคระบาด

สัตว์ พืช 11.การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก ส่วนภัย

ที่เกิดจากมนุษย์ ได้แก่ 1.ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.อัคคีภัย 3.โรคระบาดในมนุษย์ 4.สารเคมีและวัตถุอันตราย

5.การคมนาคมและขนส่ง 6.การก่อวินาศกรรม 7.การชุมนุม

ประท้วงและก่อการจลาจล

ชาวลิต จันทรรัตน์ วิศวกรแหล่งน้ำ กรรมการผู้จัดการทีมกรุป กล่าวว่า ภัยพิบัติที่ประเทศไทยเสี่ยงที่สุดคือ ภัยจากน้ำ จากปี 2554 ที่ผ่านมาถือว่ารุนแรงในรอบ 100 ปี และมีวงจรการเกิดถี่ขึ้น ภัยน้ำเกิดมาจาก 2 สาเหตุ คือ สภาวะฝนตกหนักที่เกิดขึ้นอยู่แล้วในรอบ 10-15 ปี แต่ปัจจุบันเร็วขึ้นเป็น 4-6 ปี สาเหตุที่สองจากน้ำทะเลหนุนสูง ซึ่งแน่นอนว่ามาจากสภาวะโลกร้อน จึงต้องมีการรับมือกับสภาพน้ำที่เรียกว่า ควบคุมได้ยากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพยากรณ์สภาพอากาศ ต้องมีการพัฒนาให้มี

ประสิทธิภาพ ในขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามที่จะส่งข้อมูลและการติดตามอย่างต่อเนื่องผ่านสื่อออนไลน์ อาทิ ทิศทางของพายุ ในส่วนของภาครัฐมีโครงการท่วมงบกว่า 7 พันล้านบาท เพิ่มประสิทธิภาพในการคาดการณ์ และสร้างความน่าเชื่อถือแก่ประชาชนในอนาคตอาจมีการส่งข้อความผ่านสัญญาณโทรศัพท์เตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ระหว่างรอการพัฒนากระบวนการพยากรณ์นั้นทางเว็บไซต์ส่วนกลางก็พยายามนำเสนอข้อมูลข่าวสารของหน่วย

งานต่างๆ เช่น กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา เป็นต้น อีกทั้งพร้อมตอบข้อซักถามของประชาชน

วิไลพร ทวีลาภพันทอง ผู้

เชี่ยวชาญด้านการให้คำแนะนำเตรียม

รับมือภัยพิบัติ เผยว่า การเตรียมความ

พร้อมรับมือภัยพิบัติเป็นศาสตร์แขนง

หนึ่งทำให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ต่าง

ประเทศมีการเตรียมความพร้อมรับมือ

เหตุการณ์ฉุกเฉิน ที่เรียกว่า BCP

(business continuity planning) ทั้งใน

ระดับประเทศ ระดับบริษัท และระดับ

บ้าน กรณีศึกษาสึนามิ 11 มีนาคม 2554

ที่ญี่ปุ่นมีการสื่อสารหลากหลายเส้นทาง

โดยคำนึงถึงแต่ละกลุ่มวัย วัยเด็กเป็นการ

ประกาศเตือนถึงโรงเรียน วัยทำงานจะส่ง

ข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือ และวัยสูงอายุที่ต้องแจ้งผ่านสัญญาณวิทยุ

โทรทัศน์ โมเดลนี้มีประสิทธิภาพและเป็นหนึ่งในต้นแบบของการกระจาย

ข่าวสารในองค์กรและบริษัททั่วโลกเมื่อเกิดสภาวะฉุกเฉิน อีกเรื่อง

การอพยพเป็นแผนรองรับสำคัญต้องมีความชัดเจน เป็นสิ่งที่ธุรกิจ

หรือแม้แต่ชุมชนต้องจัดตั้งหรือหาพื้นที่รองรับเมื่อเกิดเหตุ

ไทยเป็นเมืองน้ำ ประสมภัยน้ำท่วมอยู่บ่อยครั้ง ตัวอย่าง

อังกฤษเป็นเมืองหนึ่งที่ประสบภัยน้ำท่วมมากในแต่ละปี ทำให้มีบท

เรียนและการรับมือที่เป็นมาตรฐาน จึงแบ่งการเตือนภัยเป็น 3

ระดับ คือ เตือนเมื่อน้ำยังไม่มาถึง เตือนเมื่อใกล้มาถึง และเมื่อ

มาถึงแล้ว ทั้งยังใช้กับภัยพิบัติอื่นๆ รวมถึงการเรียนรู้ข้อมูลการ

รับมือจากคู่มือจัดทำโดยรัฐบาลเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ไม่

ก่อให้เกิดการตื่นตระหนกเมื่อเกิดสภาวะฉุกเฉิน อีกกรณีการป้อน

ข้อมูลและความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยภูเขาไฟของ

อินโดนีเซีย ช่วงเกิดเหตุเมื่อแจ้งเตือนประชาชนแล้วส่วนใหญ่จะ

มหาอุทกภัยปี 2554 อีกบทเรียนภัยพิบัติไทย

ไม่ยอมอพยพ ดังนั้น ช่วงสถานการณ์ปกติรัฐบาลมีแนวคิดใช้ละครวิทยุและละครโทรทัศน์สื่อสารเพื่อให้ซึมซับข้อมูลการยอมรับและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น การรับมือแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม นอกจากนี้รัฐบาลควรให้ความสำคัญเรื่องการรับมือหรือสร้างแผนภัยพิบัติแห่งชาติแล้ว การสร้างความเข้าใจในชุมชนเป็นวิธีหนึ่งสามารถทำให้มนุษย์ต่อสู้กับภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นได้

ผศ.ดร.ทวิดา กมลเวชช ผู้เชี่ยวชาญด้านจัดการภัยพิบัติเผยว่า คนไทยยังไม่มีความพร้อมในการรับมือ สิ่งสำคัญที่จะช่วยได้ คือ การติดตามข้อมูลข่าวสาร เพราะจะทำให้แต่ละพื้นที่รับมือได้ตามสภาพภูมิประเทศ ภัยพิบัติส่วนใหญ่เรารู้ล่วงหน้าได้อยู่แล้ว ยกเว้นแผ่นดินไหว อีกทั้งนโยบายของรัฐบาลต้องสอดคล้อง ไม่ใช่เป็นเพียงการร่างขึ้นมาเท่านั้น เพราะภัยพิบัติอาจสร้างความเสียหายกว่าที่คาดการณ์ ดังนั้น นโยบายต้องเป็นการตั้งรับมากกว่าแก้ไข เน้นให้ใช้แนวคิดหลักการ 3 เสา ได้แก่ 1.การสร้างการศึกษา การสื่อสาร ปลุกฝังให้คนปรับตัวและต่อสู้กับภัยพิบัติ 2.การยืดหยุ่นของระบบรัฐบาลและชุมชน มีแผนสำรองในการรองรับสภาวะฉุกเฉิน 3.วัฒนธรรม การปรับวิถีชีวิตของคนไทยในสภาวะฉุกเฉิน เช่น คนที่เดือดร้อนน้อยช่วยเหลือคนที่เดือดร้อนมากกว่า เป็นต้น ประชาชนต้องวางแผนเตรียมพร้อมรับมือด้วยตัวเอง เพื่อแบ่งเบาภาระของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนสื่อควรสื่อสารในภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้นเพื่อไม่สร้างความสับสน.